

NÉPKÖLTÉSNET ÉS NÉPZENE.

Balladák.

— Negyedik közlemény. —

15. Ha bemegyek...

Egyenletes tempó.

1. Ha be - me - gyek a kan - tin - ban, rá - vá - gok az
asz - tal - ra. Azt kér - de - zi kan - ti - nos - né:
sör köll - e vagy pá - lin - ka? ¹

2. Se sör nem köll, se bor nem köll ;
szép lány kéne, ha vóna !
„Lányom is van kökény szemű
gyári legény számára.“
3. Kantinosné, küldje ki hát,
hadd nézek a csalfa szemébe ;
hogyan tudna-e kacsintani
gyári legény szemébe ?

4. Kantinosné ki is küldte,
belenéztem a csalfa szemébe.
Tudott is ő kacsintani
gyári legény szemébe.

(Zabar, Gömör-vm.)

16. Simon.

Mérsékelt egyenletes tempó.

1. El - ment Si - mon disz - nót lop - ni, Ké - szen vár - ta egy pár fegy - ver ;
nem jó hel - re ta - lát men - ni.
így jár, kit az is - ten meg - ver. (Helyi változatok.)

2. Nincs Simonnak takarója,
semminemű pártfogója ;
czifra szűre koporsója,
bikfalevél takarója.
3. Esik eső szép csendesen,
sír Simonné keservesen ;
sírhat is az keservesen,
elment Simon örökösen. ²

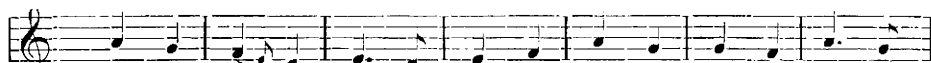
¹ A dallam nyolczadai engednek az egyformaságukból, a hol a szöveg úgy kívánja.² V. ö. *Limbay*, IV. 665. sz. „Barna Simon“.

Ehhez mindig hozzáteszik a következő három dallamot egy végtiben.
Gyors táncz lépés.

2.

Tol - las ko - sár az ágy a - latt; jaj de na - gyon ré - gen

nem lát - ta - lak. Pi - ros or - czád is meg - her - vadt, mő - te

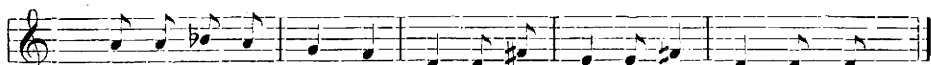
3.

meg nem csó - kol - ta - lak. Ku - ko - ri - cza gom - bó - czá - tú,

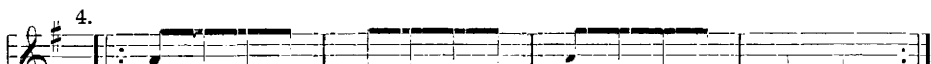
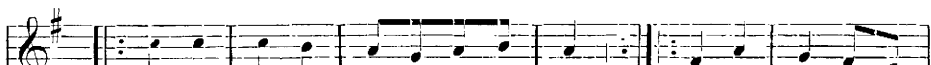

meg - ta - nú - tam tó - tú, rá - czú, meg - ta - nú - tam tó - tú, rá - czú,

egy nagy fe - ne czi - gány lány tól, a lány - tól a lány - tól a ...

4.

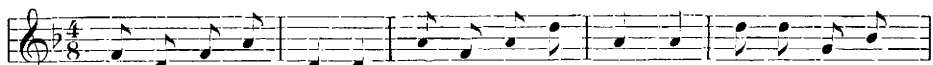

Az egészet „duda-nótá“-nak hívják; mikor még volt duda a faluban — tavaly adta el a magáét Tót János, a falu dudása és kondása, tolmácsi kollégájának — kiváltképen ez volt a tánczra való nóta. Az első a „lassú“-ja, a többi a „friss“. Az utolsóknak nincsen szövege, csak úgy, a duda hangját utánozva énekelték el.

(Diós-Jenő, Nógrád-vm.)

17. Barna szép menyecske.

Mérsékelt táncz lépés.

1. Hosz - szú far - kú fecs - ke, bar - na szép me - nyecs - ke, hogy tud - tál te

én u - tá - nam jár - ni, sej, er - re az i - de - gen föld - re.

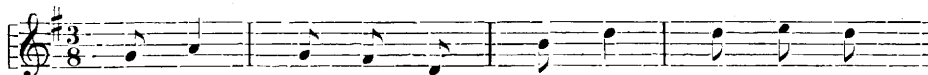
2. Nem jöttem én gyalog, a gözkocsi hozott; csalfa volt a kis angyalom szeme, sej, avval csalogatott ide. 3. A temetőkapu mind a kettő nyitva, bárcsak engem oda temetnének, sej, abba az idegen sirba.	4. A sírom teteje virággal van tele, Királyfai híres barna lányok, sej, rólam szedik a virágot. 5. Szedjétek, szedjétek rólam a virágot, csak ezt az egy sárga tearózsát, sej, rólam le ne szakaszszátok.¹

(Vág-Királyfa, Nyitra-vm.)

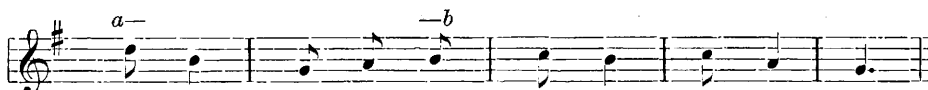
18. Egy bagoly asszony

A)

Mérsékelt egyenletes tempó.

1. Pus - ta ma - lom - ba, pus - ta ma - lom - ba

cser - fa ge - ren - da, cser - fa ge - ren - da.

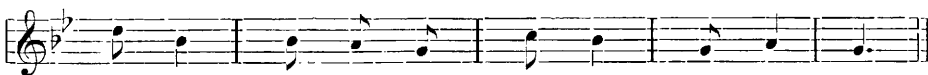
2. Abba sirdogál:] Egy bagoj asszony.:] 3. „Mit sírsz, mit bánkódsz:] te bagoj asszony?*::] 4. — „Hogy ne sírkönnék,:] hogy ne bánkonnék. 5. Otthon feledtem:] vetett ágyamat,:] 6. Abba feledtem:] János uramat.:] 7. Ammellett hattam:] ringó böcsémet.:]	8. Abba feledtem:] János fiamot.:] 9. Ammellett hattam:] himes ládámot.:] 10. Abba feledtem:] karika kontyom.:] 11. Ha jaz itt vóna, ha jaz itt vóna, olyat ugornék, olyat perdünék,² mint a karika.³

(Zsére, Nyitra-vm.)

B)

1. Pus - ta ma - lom - ba, pus - ta ma - lom - ba

cser - fa ge - ren - da. cser - fa ge - ren - da.

2. Abba sirdogál, abba sirdogál egy bagoj asszony, egy bagoj asszony.	3. „Mit sírsz, mit bánkódsz:] te bagoj asszony?*::]

¹ Változatait l. *Dr. Sebestyén Gy.* id. gyűjt. 564.² Itt a dallam a—b részlete ismétlődik.³ V. ö. *Kriza*: Vadrózsák, 120. l. párnás tánczdalával.

4. — „Hogyne sirkonnék, :]
 hogy ne bánkonnék. :]
 5. Otthon feledtem :]
 ringó böcsőmet, :]

6. Abba feledtem :]
 János fiamot. :]
 7. A mellett hattam :]
 Karika kontyom. :]

(Ghymes, Nyitra-vm.)

19. Görögi Julcsa.

Lépést.

Gö - rö - gi Jul - csa gö - rög kis ol - ló - ját ve - szí a ke -
 zé - be, haj - ron - cza. Ar - ra megy egy bar - na
 le - gény a - mo - lyan dol - mány - ba, sar - kan - tyús csiz - má - ba,
 haj - ron - cza. Kér - di tő - le mit csi - nász te
 szép lány mát - kám? Ki - gyel - med - nek sza - bok szép szál
 len - gyel
 in - get a - maz a - rany szí - nűt, szép sze - de - rin - cze,
 ken - dőt
 ke - rek buk - ros ron - cza, haj - ron - cza.¹

(Diós-Jenő, Nógrád-vm.)

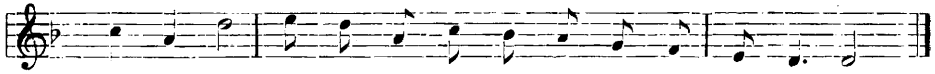
Egy 70 éves asszony énekelte. A többiek szerint „gyerekek szokták mondani”.
 De mai gyerek nem tudja már.

20. Meguntam már...

Tánczlépés.

1. Meg - un - tam már én a ma - gá - nyos - sá - got; el is men - tem,
 há - za - sod - ni a - ka - rok. Meg - ké - ret - tem ti - zen - két lányt,

¹ „Hajdoneza, szabadoneza.” *Kiss: Magyar gyermekjátékok, 303.*

nem gyött el, mind a ti - zen - ket - tö hi - bát lett ben - nem.

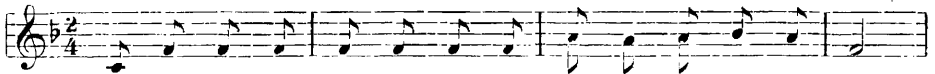
2. Az elsőnek kicsi vagyok, az a baj;   3. Az ötödik: mért nincsen éldes apám?
 másodiknak gyenge vagyok, az a baj;   a hatodik: mért nincsen éldes anyám?
 harmadiknak, hogy a szemem kékellik;   a hetedik, hogy ilyen csalfa vagyok;
 negyediknek kacsintásom nem tetszik.   a nyolczadik, hogy én csapodár vagyok.

4. Kilenczedik: mért nem jöttem paripán?
 a tizedik: mért nem jöttem hamarább?
 tizenegyediket anyja nem adja,
 tizenkettedik nem megy férjhez soha.¹

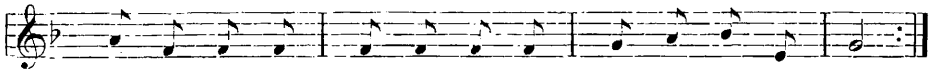
(Zabar, Gömör-vm.)

21. Megcsalt férj. (Töredék.)

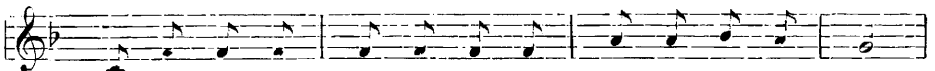
Beszédtempó, elég egyenletes.

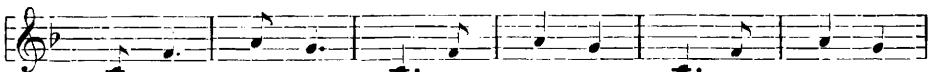
Hogy be - men - tem az ud - var - ba, i - me, mit lá - tok:
 Oh, én é - des fe - le - sé - gem! „Mi ba - jod, an - gya - lom?“

hu - szár - ló az ud - va - ro - mon, ket - tö vagy há - rom.
 Mit ke - res az a hu - szár - ló az ud - va - ro - mon?

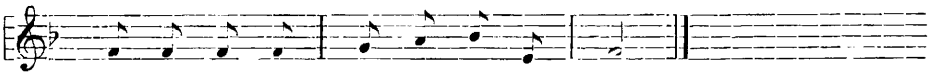
„Oh, e - gek - nek te - rem - tö - je, ki lát itt lo - vat?“

Hisz az te - hén, szép nye - reg - gel és ken - gyel - lel

vet - tem a - zo - kat.“ Oh én, oh én mi - lyen ki - ta - ga - dott

fér - fi va - gyok, most csak lá - tom én.²

(Ghymes, Nyitra-vm.)

Az énekes egy andódi születésű legénytől tanulta, a kivel Ürményt együtt járta a földmives iskolát.

Gyűjtötte: Kodály Zoltán.

¹ Sokfelé ismeretes.

² V. ö. Ethnographia, 1906. XVII. köt. 165. és 1907. XVIII. köt. 163.; *Limbay*, VI. 228., *Kálmány*: Szeged népe, III. köt. 201. A szöveg *Kriza*: „Vadrózsák“ (242. és 538.) és *Dr. Sebestyén*: „Dunántúli gyűjtés“ (198.) című gyűjteményeiben teljesebb.